

م. آذری

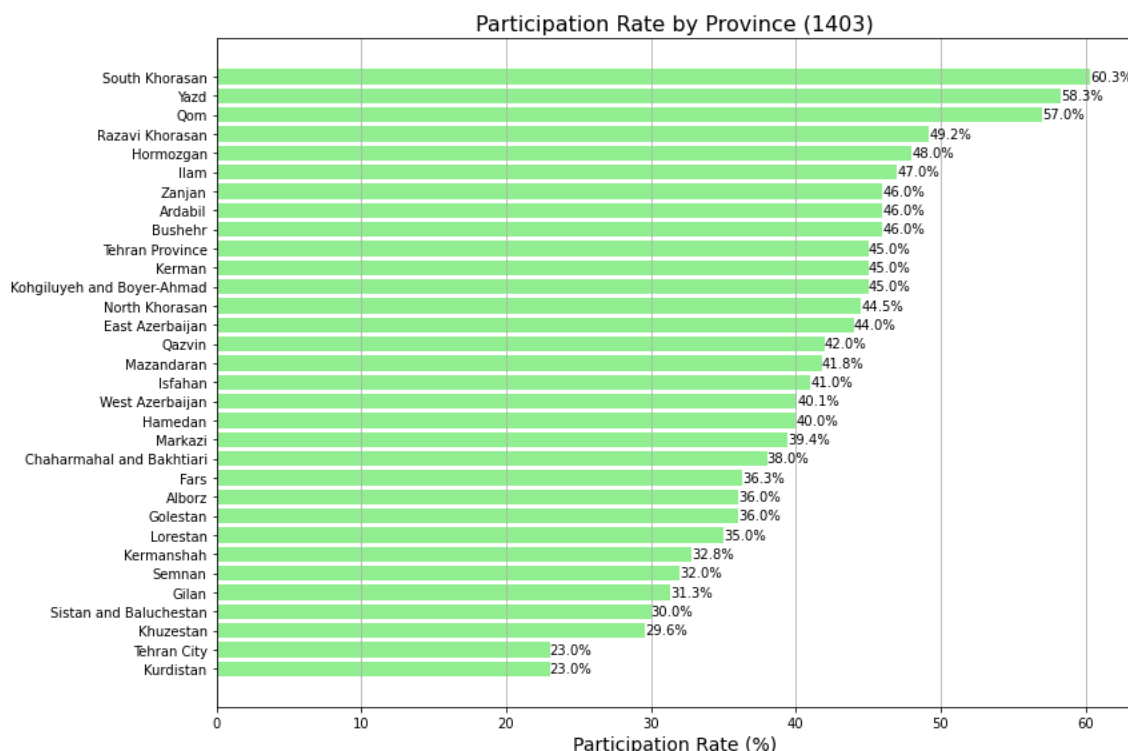
24-07-01

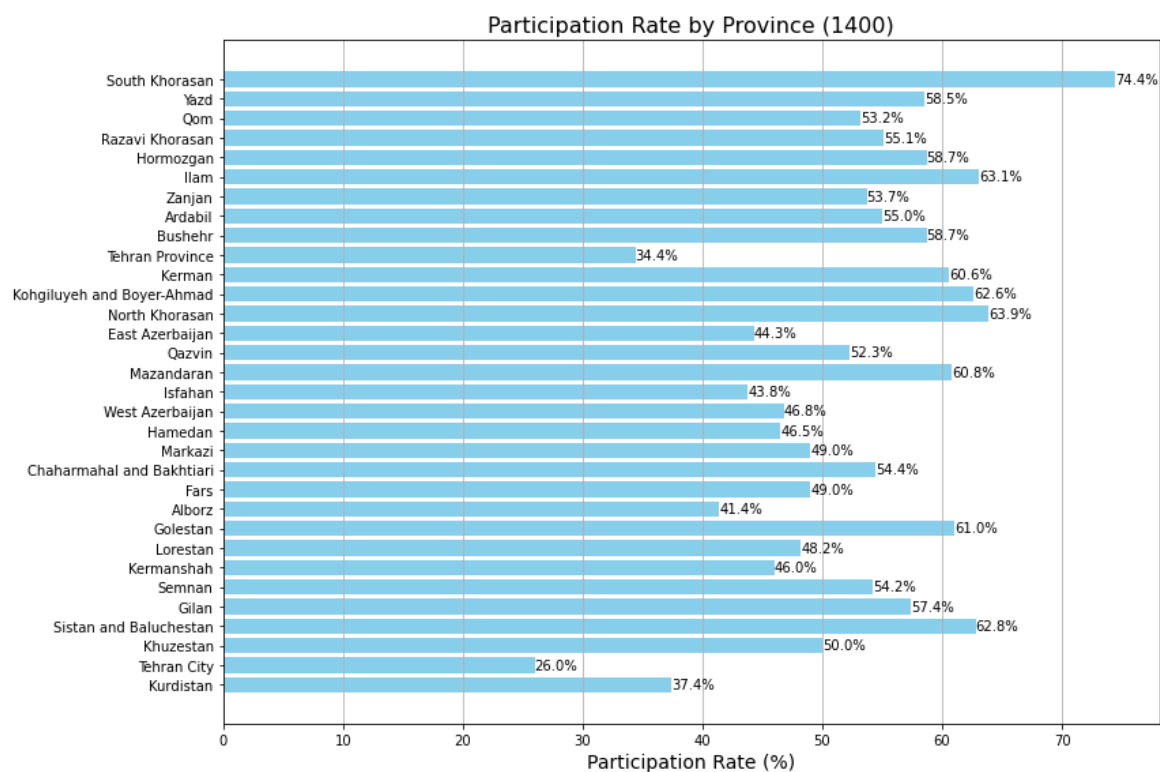
تحلیل مشارکت در انتخابات ریاست جمهوری ایران: مقایسه آمار واقعی با نتایج نظرسنجی‌ها

در این مقاله، میزان مشارکت در انتخابات ریاست جمهوری ایران در سال‌های 1400 و 1403 را مقایسه کرده و همچنین به تحلیل اختلاف بین نتایج نظرسنجی‌ها و نتایج واقعی انتخابات 1403 می‌پردازیم. این بررسی شامل تحلیل دلایل کاهش یا افزایش مشارکت در استان‌های مختلف و ارزیابی عواملی است که باعث عدم همخوانی نتایج نظرسنجی‌ها با نتایج واقعی شده است.

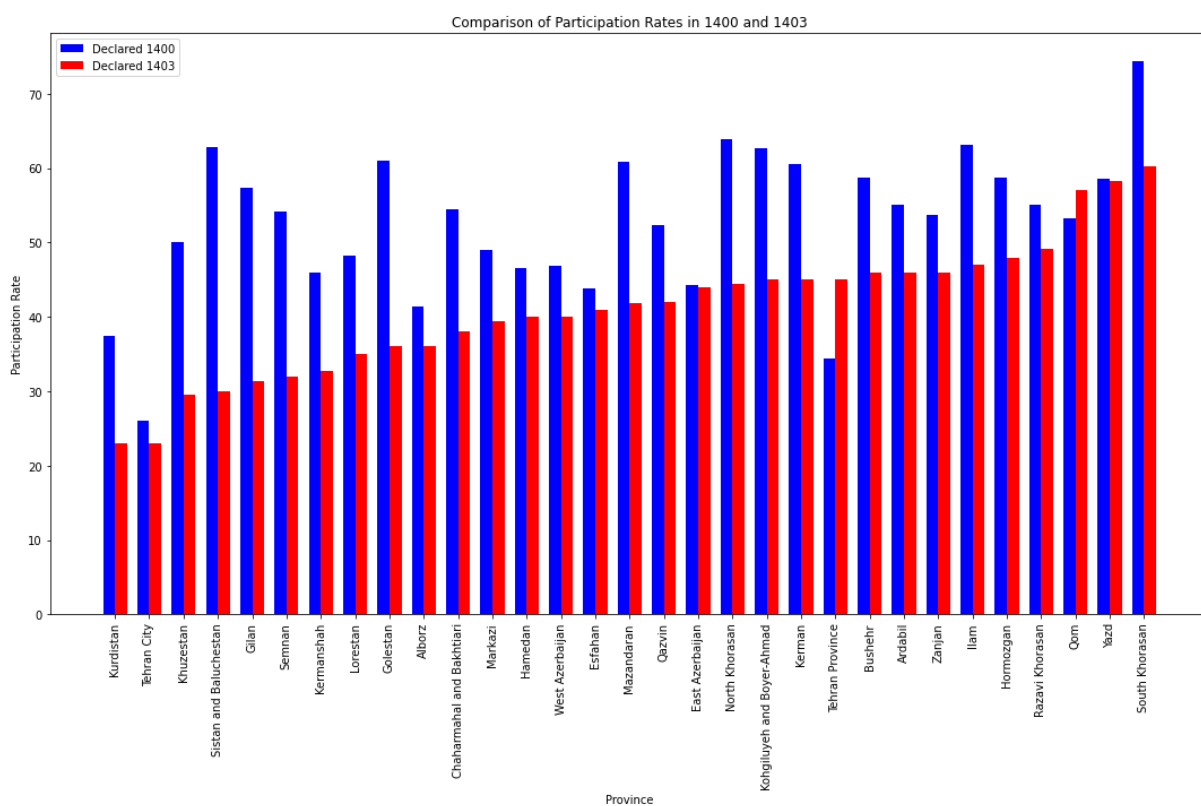
پیش از ورود به موضوع، باید به یک نکته مرکزی اشاره کرد. بنا بر ادعاهایی که در گذشته مطرح شده است، میزان مشارکت واقعی در انتخابات 1400، دور سیزدهم انتخابات ریاست جمهوری که منجر به انتخاب رئیسی شد، بسیار پایین‌تر از 49 درصد بوده است. گفته می‌شود که نظام برای جلوگیری از اعلام چنین نرخ پایینی، این رقم را دستکاری کرده است. بنابراین، باید توجه داشت که مقاله پیش رو، یعنی مقایسه میزان مشارکت بین این دو انتخابات، بر اساس این فرض انجام می‌شود که هر دو انتخابات به صورت شفاف و بدون دخل و تصرف نتایجشان اعلام شده‌اند.

میزان مشارکت در انتخابات 1403 و 1400

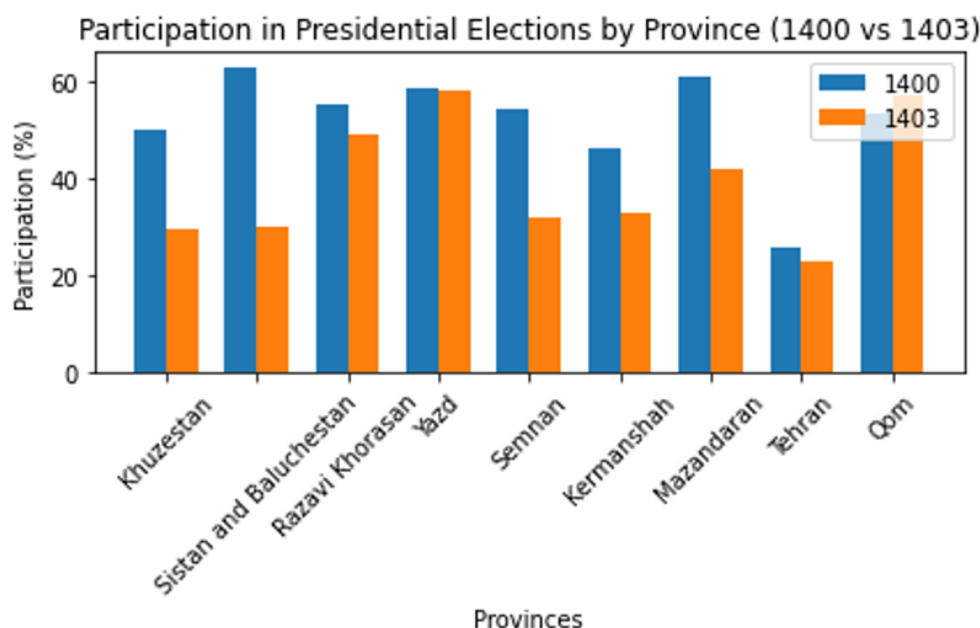

کاهش قابل توجه مشارکت در انتخابات 1403 نسبت به 1400

آمارها نشان می‌دهند که میزان مشارکت در انتخابات 1403 به طور قابل توجهی نسبت به انتخابات 1400 کاهش یافته است. برای مثال، در استان‌هایی مانند خوزستان، سیستان و بلوچستان، سمنان و مازندران کاهش چشمگیری در میزان مشارکت مشاهده شده است.

مشارکت در استان خوزستان: از 50 درصد در سال 1400 به 29.6 درصد در سال 1403 کاهش یافته است.

مشارکت در استان سیستان و بلوچستان: از 62.8 درصد در سال 1400 به 30 درصد در سال 1403 کاهش یافته است.

مشارکت در استان سمنان: از 54.2 درصد در سال 1400 به 32 درصد در سال 1403 کاهش یافته است.

مشارکت در استان مازندران: از 60.8 درصد در سال 1400 به 41.82 درصد در سال 1403 کاهش یافته است.

مشارکت در استان تهران: از 26 درصد در سال 1400 به 23 درصد در سال 1403 کاهش یافته است.

افزایش مشارکت در برخی استان‌ها

با این حال، در برخی از استان‌ها میزان مشارکت قدری افزایش یافته است.

برای نمونه مشارکت در استان قم از 53.2 درصد در سال 1400 به 57 درصد در سال 1403 افزایش یافته است.

دلایل کاهش مشارکت

کاهش مشارکت در انتخابات 1403 می‌تواند به دلایل مختلفی از جمله موارد زیر باشد:

نامیدی عمومی و بی‌اعتمادی به نظام انتخاباتی

- یکی از مهمترین دلایل کاهش مشارکت، به احتمالی نامیدی عمومی و بی‌اعتمادی به نظام انتخاباتی است. بسیاری از مردم احساس می‌کنند که شرکت در انتخابات نمی‌تواند تأثیری بر بهبود وضعیت آنها داشته باشد و این احساس نامیدی منجر به کاهش مشارکت شده است.

شرایط اقتصادی و اجتماعی

- شرایط اقتصادی و اجتماعی نامناسب در سال‌های اخیر نیز به عنوان عامل دیگری می‌تواند بر کاهش مشارکت نقش داشته باشد. در چند سال اخیر با افزایش نرخ بیکاری، تورم، و کاهش سطح رفاه اجتماعی که منجر به افزایش نارضایتی عمومی شده، این موضوع به طور مستقیم بر تصمیم مردم برای شرکت و یا عدم شرکت در انتخابات تأثیر گذاشته است.

مقایسه نتایج نظرسنجی‌ها با نتایج واقعی انتخابات 1403

عدم خوانایی نتایج نظرسنجی‌ها با نتایج واقعی انتخابات

یکی از مهمترین عوامل اختلاف بین نظرسنجی‌ها و نتایج واقعی انتخابات، عدم خوانایی و تفاوت قابل توجه بین پیش‌بینی‌ها و مشارکت واقعی در انتخابات است. این مسئله می‌تواند به دلایل مختلفی اتفاق بیفتد که در ادامه به بررسی آن‌ها می‌پردازیم.

روش‌های نمونه‌گیری و محدودیت‌ها

نظرسنجی‌های پیش از انتخابات در ایران ممکن است نتوانند به درستی نمونه‌های دقیق و علمی از کل جامعه را به دست آورند. در نظام‌های دموکراتیک، روش‌های علمی و دقیق نمونه‌گیری باعث می‌شود که نظرسنجی‌ها به طور نسبی بازتاب‌دهنده واقعیات جامعه باشند. اما در جمهوری اسلامی ایران، محدودیت‌های مختلفی بر سر راه نظرسنجی‌ها وجود دارد.

عدم دسترسی به همه گروه‌های اجتماعی: برخی گروه‌های اجتماعی ممکن است به دلیل بی‌اعتمادی به نظام، تمایلی به شرکت در نظرسنجی‌ها نداشته باشند.

ترس از بیان نظرات واقعی: به دلیل فشارهای اجتماعی و سیاسی، بسیاری از افراد ممکن است نظرات واقعی خود را در نظرسنجی‌ها بیان نکنند و این موضوع باعث می‌شود که نتایج نظرسنجی‌ها نمایانگر واقعیات نباشد.

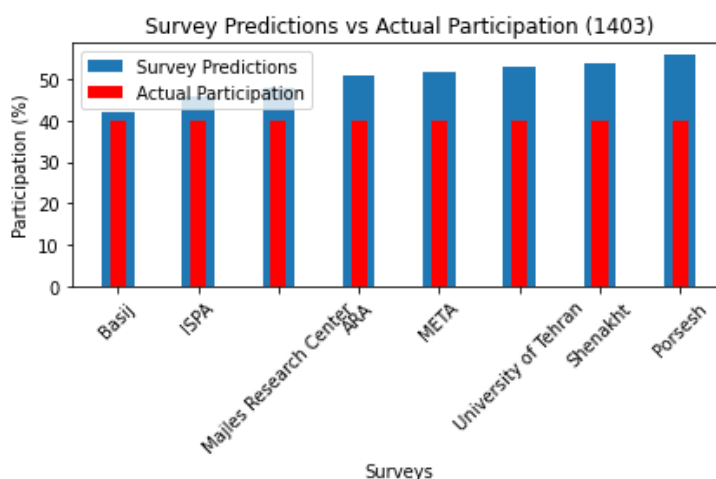
نامیدی عمومی و بی‌اعتمادی به نظام انتخاباتی

یکی دیگر از دلایل که باعث می‌شود نتایج نظرسنجی‌ها با نتایج واقعی انتخابات تفاوت داشته باشد، نامیدی عمومی و بی‌اعتمادی به نظام انتخاباتی است. در سال‌های اخیر، مشکلات اقتصادی، فساد گسترده، و ناکارآمدی‌های مدیریتی منجر به افزایش نارضایتی عمومی شده است. این موضوع باعث شده که بسیاری از مردم احساس کنند شرکت در انتخابات نمی‌تواند تأثیری بر بهبود وضعیت آن‌ها داشته باشد.

تفاوت در رفتار رأی‌دهندگان، عدم انعکاس دقیق نامیدی عمومی در نظرسنجی‌ها

در جمهوری اسلامی ایران، تبلیغات انتخاباتی و کمپین‌های مختلفی وجود دارد که می‌توانند بر نتایج نظرسنجی‌ها و همچنین مشارکت واقعی در انتخابات تأثیر بگذارند. برخی گروه‌ها و شخصیت‌های سیاسی ممکن است به دلایل مختلفی مردم را به تحریم انتخابات دعوت کنند. این کمپین‌ها نیز می‌توانند بر تصمیم رأی‌دهندگان تأثیرگذار بوده و باعث کاهش مشارکت شوند.

بسیاری از نظرسنجی‌ها در ایران نتوانسته‌اند به درستی سطح واقعی نامیدی و بی‌اعتمادی و یا مطالبات عمومی را منعکس کنند.

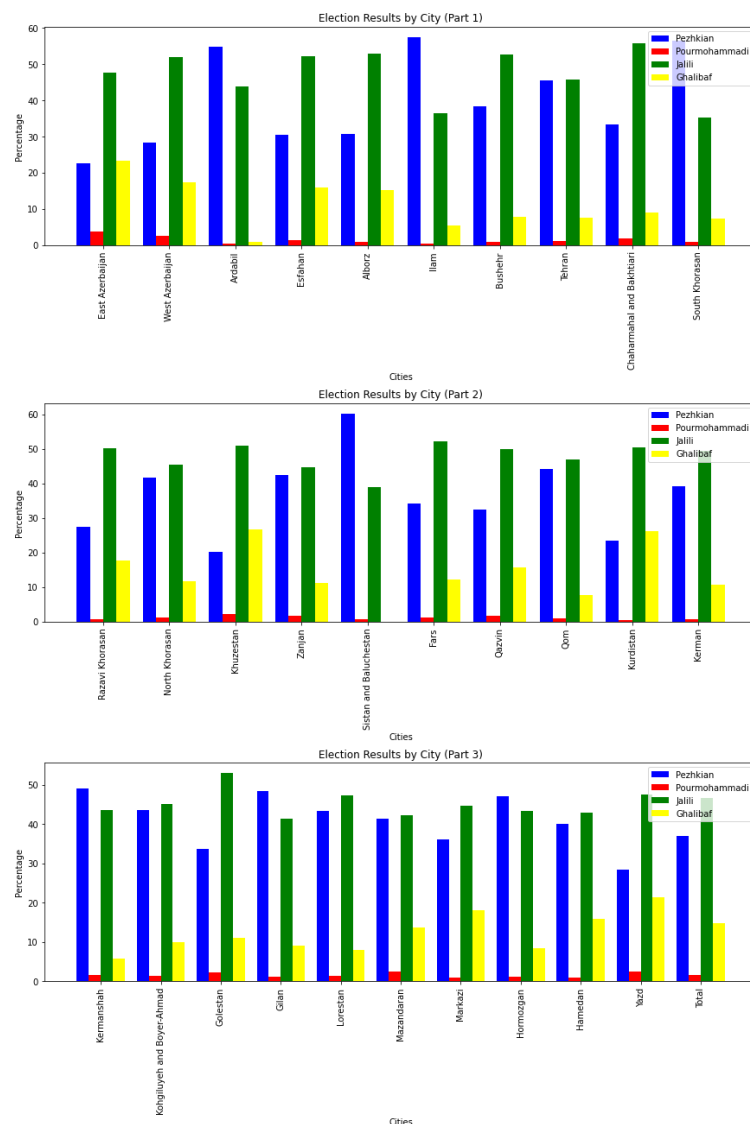
تغییر رفتار رأی‌دهندگان نیز می‌تواند یکی از دلایل اختلاف بین نظرسنجی‌ها و نتایج واقعی انتخابات باشد. بسیاری از مردم ممکن است در نظرسنجی‌ها اعلام کنند که قصد شرکت در انتخابات دارند، اما در نهایت به دلیل نامیدی یا بی‌اعتمادی به نظام انتخاباتی تصمیم به عدم شرکت بگیرند. برای مثال، میزان مشارکت پیش‌بینی شده توسط سنجش بسیج 42 درصد و توسط ایسپا 46 درصد بود، در حالی که مشارکت واقعی حدود 40 درصد بوده است.

نیاز به تحقیقات میدانی

برای درک دقیق‌تر دلایل کاهش یا افزایش مشارکت در مناطق مختلف، نیاز به تحقیقات میدانی و مطالعات جامع‌تر است. این تحلیل‌ها می‌توانند اطلاعات دقیق‌تری درباره دلایل مشارکت یا عدم مشارکت مردم در انتخابات ارائه دهند. تحقیقات میدانی می‌توانند نشان دهند که چه عواملی باعث تغییر رفتار رأی‌دهندگان می‌شود و چگونه می‌توان این اختلافات را کاهش داد.

تحلیل مقایسه‌ای آرای انتخابات ریاست جمهوری بین مسعود پزشکیان و سعید جلیلی

با توجه به نتایج انتخابات در شهرهای مختلف، تحلیل مختصری از آرای کاندیداها به ویژه مسعود پزشکیان و سعید جلیلی ارائه می‌شود. مقایسه بین آرای این دو کاندیدا نشان می‌دهد که در برخی شهرها پزشکیان بیشترین آرا را کسب کرده و در برخی دیگر جلیلی موفق‌تر بوده است. همچنین، به آرای محمدباقر قالیباف نیز اشاره خواهیم کرد.

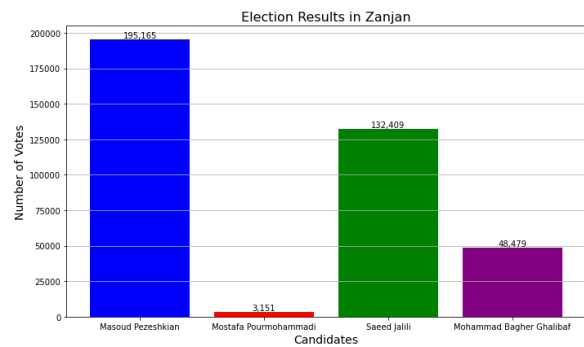
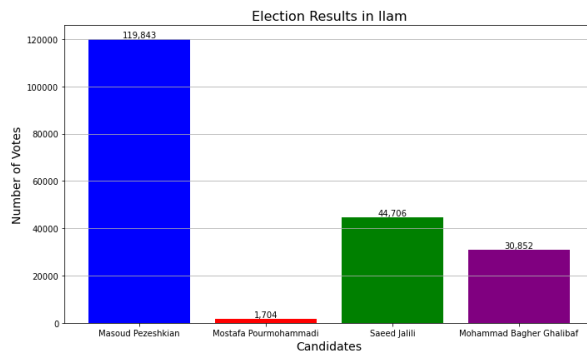
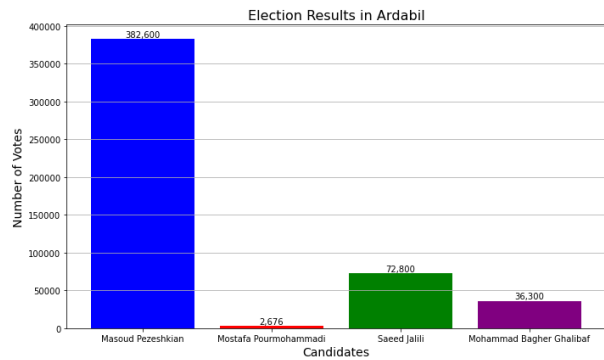
مسعود پزشکیان

مسعود پزشکیان در استان‌هایی مانند اردبیل، ایلام، و زنجان نتایج خوبی داشته است. به عنوان مثال

اردبیل: پزشکیان با 76% از آرا، پیشتاز بوده است

ایلام: پزشکیان 58% از آرا، را کسب کرد

و در زنجان آقای پزشکیان با بیش از 51% از آرا، پیشتاز بود

این نتایج نشان‌دهنده آن است که پزشکیان در مناطق شمال غربی ایران توانسته است اعتماد بیشتری را جلب کند. شفافیت و صداقت پزشکیان، به همراه حمایت بخشی از اصلاح‌طلبان نظیر محمد خاتمی، نقش مهمی در این موفقیت داشته است.

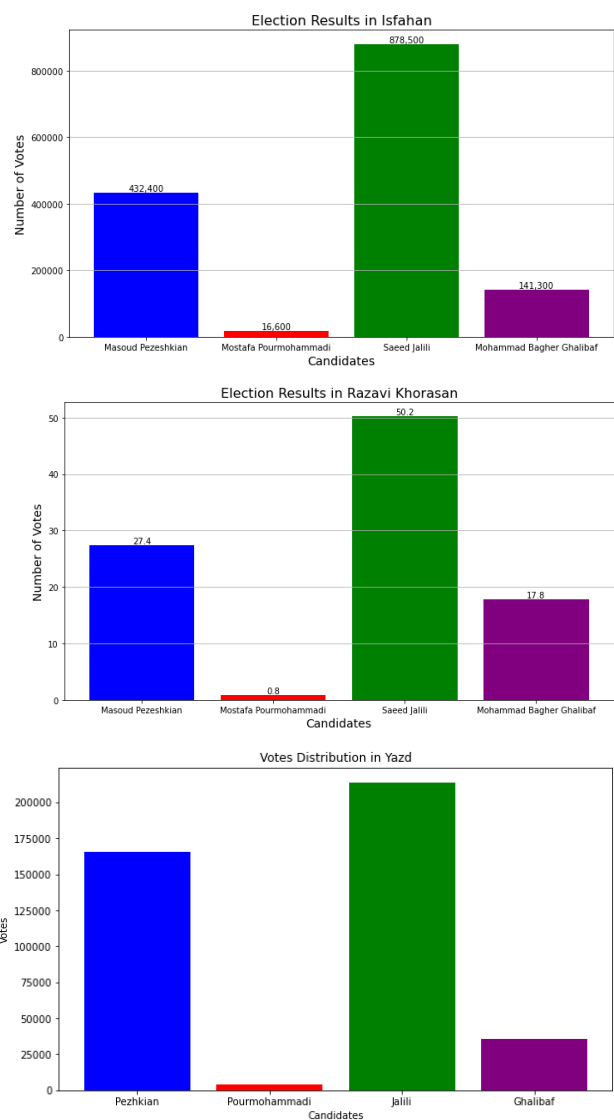
سعید جلیلی

سعید جلیلی در استان‌هایی مانند اصفهان، خراسان رضوی و یزد موفق بوده است. به عنوان مثال

اصفهان: جلیلی با بیش از 59% از آرا، پیشتاز بود

خراسان رضوی: جلیلی با 50% از آرا، مقام اول را کسب کرد

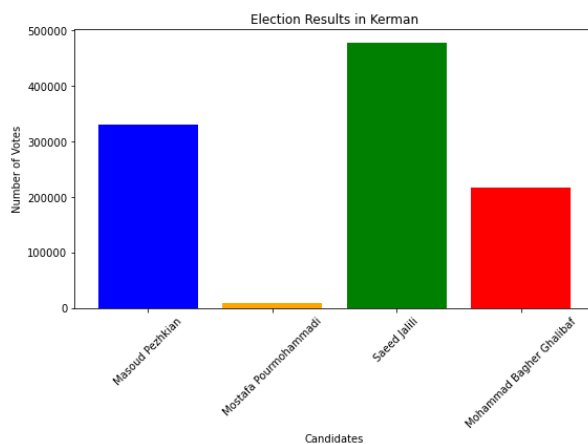
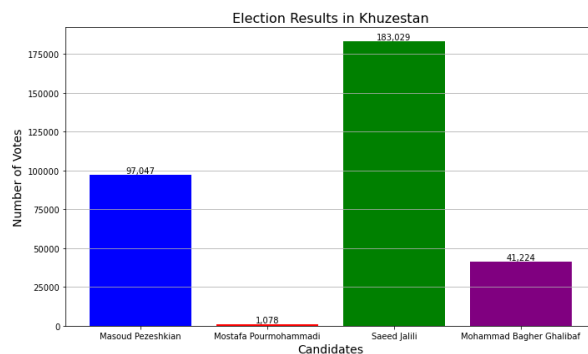
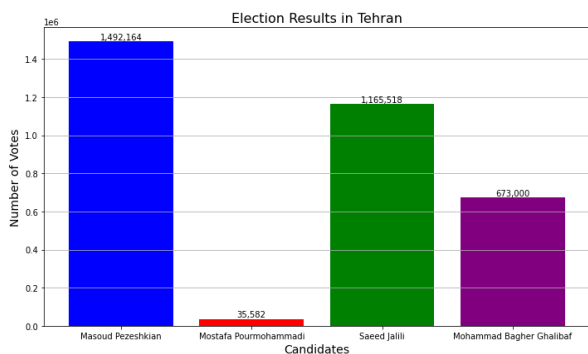
و در یزد نیز آقای جلیلی با 48% از آرا، پیشتاز بوده است

این نشان می‌دهد که جلیلی در مناطق مرکزی و شرقی ایران توانسته است بیشتر آرای شرکت کنندگان در انتخابات را به خود اختصاص دهد. حمایت تشکیلاتی گسترده از سوی جناح تندرو نیز نقش مهمی در کسب این آرا داشته است.

محمدباقر قالیباف

محمدباقر قالیباف در این انتخابات نیز نتوانست آرای زیادی را به خود اختصاص دهد. این در حالی است که در انتخابات‌های گذشته نیز آراء ثابتی نداشته و نشان‌دهنده ناتوانی او در جذب حمایت گسترده عمومی است. وی در این انتخابات در اکثر استان‌ها در رده سوم ایستاد. ولی همین آرا حدود سه و نیم میلیونی می‌تواند در دور دوم انتخابات سرنوشت رقابت بین پزشکیور و جلیلی را رقم زند.

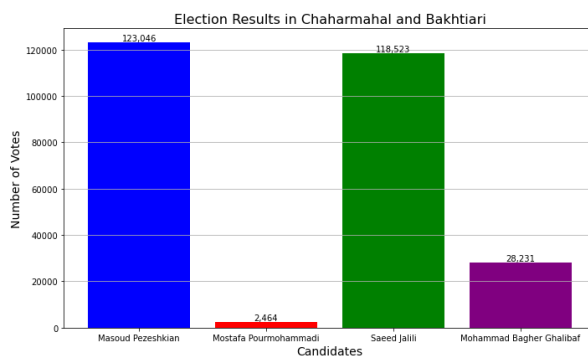
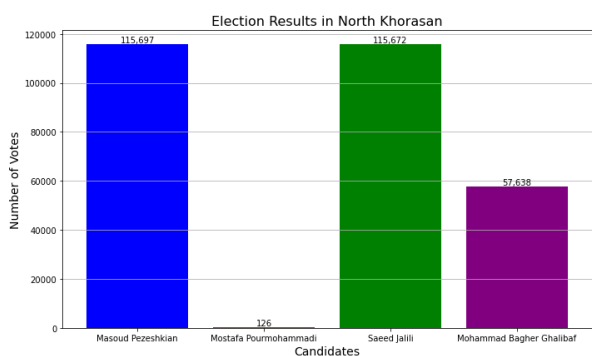
تهران: قالیباف با حدود 20% از آرا، مقام سوم را کسب کرده است

خوزستان: قالیباف با بیش از 12% از آرا، مقام سوم داشت

و در کرمان نیز آقای قالیباف با حدود 20% از آرا، مقام سوم را داشت

مناطق با آرای تقریباً یکسان بین جلیلی و پزشکیان

در برخی استان‌ها، آرای مسعود پزشکیان و سعید جلیلی تقریباً یکسان بوده است. به عنوان مثال

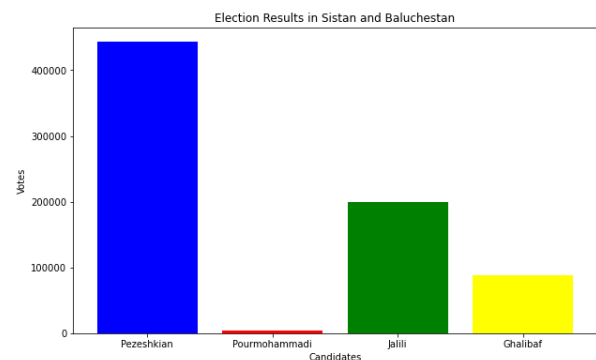
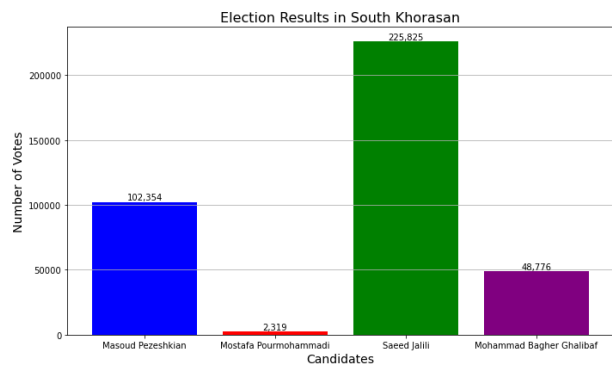
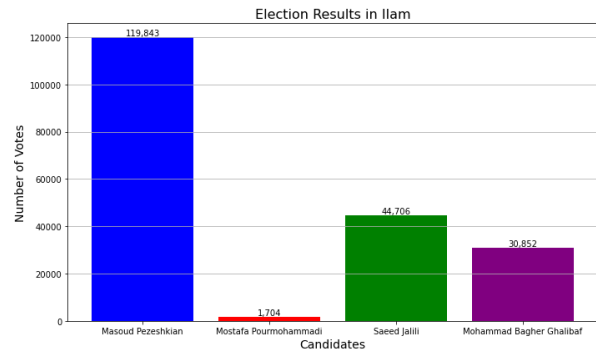
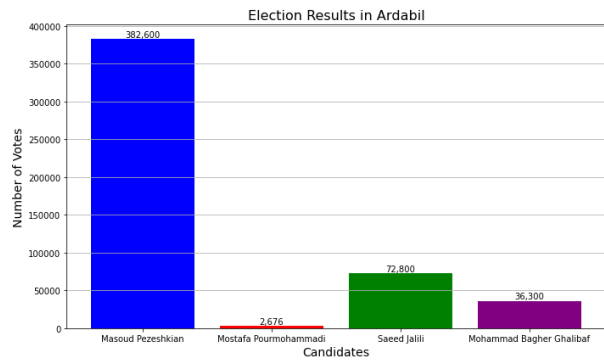

خراسان شمالی: آرای جلیلی و پزشکیان بسیار نزدیک به هم بوده است

چهارمحال بختیاری: در این استان نیز تفاوت زیادی بین آرای جلیلی و پزشکیان مشاهده نمی‌شود

در کهگیلویه و بویراحمد نیز آرای هر دو کاندیدا تقریباً یکسان بوده است

مناطق با اختلاف آرا زیاد بین جلیلی و پزشکیان

نتایج نشان می‌دهد که پزشکیان توانسته است در مناطق شمال غربی و برخی مناطق مرکزی آرای بیشتری کسب کند، در حالی که جلیلی در مناطق مرکزی و شرقی ایران موفق‌تر بوده است. قالیباف نیز نتوانسته است رقابت جدی با این دو کاندیدا داشته باشد و در همه استان‌های کشور در مقام‌های پایین‌تر قرار گرفته است.

عوامل موفقیت پزشکیان شامل شفافیت و صداقت او، به همراه حمایت بخشی از اصلاح‌طلبان بوده است. در مقابل، جلیلی با وجود حمایت تشکیلاتی گسترده از سوی جناح تندرو، نتوانسته است به اندازه پزشکیان رای بیاورد. همچنین، محمدباقر قالیباف نیز نتوانسته است آرای زیادی را به خود اختصاص دهد که نشان‌دهنده ناتوانی او در جذب حمایت گسترده عمومی است.

نتیجه‌گیری

با توجه به تحلیل‌های ارائه‌شده، می‌توان نتیجه گرفت که میزان مشارکت در انتخابات 1403 نسبت به 1400 به طور قابل توجهی کاهش یافته است. این کاهش در برخی استان‌ها مانند خوزستان، سیستان و بلوچستان، و خراسان رضوی بسیار چشمگیر بوده است. در مقابل، در برخی استان‌ها مانند قم، مشارکت اندکی افزایش یافته است.

تفاوت آرا بین مسعود پزشکیان و سعید جلیلی نیز به دلیل عواملی همچون شفافیت و صداقت پزشکیان و حمایت بخشی از اصلاح‌طلبان از او بوده است. در حالی که جلیلی با وجود حمایت تشکیلاتی گسترده از سوی جناح تندرو نتوانست به اندازه پزشکیان رأی بیاورد. همچنین، محمدباقر قالیباف نیز نتوانست آرای زیادی را به خود اختصاص دهد که نشان‌دهنده ناتوانی او در جذب حمایت گسترده عمومی است.

در این دوره از انتخابات ریاست جمهوری ما شاهد گسلی تاریخی بین اصول‌گرایان بودیم. این شکاف می‌تواند حاوی پیام‌های بسیاری باشد که تحلیل دقیق‌تر آن در حوصله این مقاله نمی‌گنجد. اما این اختلافات داخلی می‌تواند یکی از دلایل عدم موفقیت جلیلی باشد.

عدم همخوانی نتایج نظرسنجی‌ها با نتایج واقعی انتخابات یکی از مسائل مهمی بود که به دلیل عدم دسترسی به نمونه‌های نظرسنجی‌های علمی از کل جامعه و احتمالاً بدلیل ناامیدی عمومی و بی‌اعتمادی به نظام انتخاباتی بروز کرده است. تحقیقات میدانی و مطالعات جامع‌تر برای درک دقیق‌تر دلایل کاهش یا افزایش مشارکت در مناطق مختلف ضروری است.

با توجه به محدودیت‌های موجود و عدم دسترسی به داده‌های دقیق و علمی، نمی‌توان با یقین کامل سخن گفت. تحلیل‌های ارائه‌شده بر اساس اطلاعات موجود و فرضیات منطقی ارائه شده‌اند و نیاز به بررسی‌ها و تحقیقات بیشتر دارند. این تحلیل‌ها می‌توانند به عنوان پایه‌ای برای فهم بهتر از رفتار رأی‌دهندگان و دینامیک انتخابات در ایران استفاده شوند.

در پایان نگاهی می‌اندازیم به برخی از نتایج انتخابات در خارج از کشور، البته بدون شرح

